



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 530/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. L. S., B., Ing. J. T., B., a Ing. P. P., B., zastúpených advokátkou JUDr. L. D., B., ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní Krajského súdu v Bratislave vedenom pod sp. zn. 3 Co 302/2011 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť Ing. L. S., Ing. J. T. a Ing. P. P. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2012 doručená sťažnosť Ing. L. S., Ing. J. T. a Ing. P. P. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí nestranným súdom

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn. 3 Co 302/2011.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovatelia boli ako žalobcovia účastníkmi občianskeho súdneho konania vedeného Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), ktorého predmetom bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 19 C 142/2000 z 15. decembra 2010 na návrh sťažovateľov určil vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v prospech spoločnosti Ž., spol. s r. o., B. Na odvolanie jedného zo žalovaných krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Co 302/2011 z 8. marca 2012 rozsudok súdu prvého stupňa v časti určenia vlastníckeho práva zmenil tak, že žalobu zamietol.

3. Sťažovatelia zásah do svojho práva na prerokovanie veci nestranným súdom odôvodňujú podozrením na „... *latentné interpersonálne vzťahy medzi senátom a mladou ženou zúčastnenou na pojednávaní 8. marca 2012 ako verejnosť (súdiac podľa oblečenia išlo pravdepodobne o zamestnankyňu súdu, nakoľko v ten deň snežilo) a právnu zástupkyňou odporcu v 2. rade, ktoré nebolo možné prehliadnuť. Táto mladá žena, ako sa ukázalo, mala jednak vzťah k členke senátu JUDr. B. J., čoho dôkazom je skutočnosť, že si obidve pred pojednávaním boli spoločne kúpiť z kávomatu umiestneného v budove súdu pravdepodobne kávu, ktorú si priniesli do pojednávacej miestnosti. Uvedené konanie mohli zaregistrovať všetci účastníci konania čakajúci na chodbe súdu pred pojednávaním.*

*Počas vyhlásenia rozsudku táto mladá žena vyjadrila radosť a neskrývané nadšenie nad jeho obsahom, ktoré smerovalo voči právnej zástupkyňi odporcu v 2. rade, čo bolo neprimerané situácii ale jej správanie na druhej strane nasvedčuje tomu, že bola vo veci nejakým spôsobom zainteresovaná, pretože v opačnom prípade jej mohol byť výsledok rozhodnutia úplne jedno, a nemala by akýkoľvek dôvod na radosť, ani na prejav žiadnych iných emócií vo vzťahu k účastníkom konania.“*

4. Sťažovatelia následne 15. marca 2012 (teda po vyhlásení rozsudku krajského súdu) podali na krajskom súde návrh zo 14. marca 2012 na vylúčenie senátu z prerokovania a rozhodovania vo veci z dôvodu námietky zaujatosti. Keďže krajský súd ich námietku nepredložil nadriadenému súdu, podali sťažnosť predsedovi súdu, ako aj Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky. Podpredseda krajského súdu sťažovateľom oznámil, že ich sťažnosť je nedôvodná, keďže námietka zaujatosti bola podaná v čase po vyhlásení rozsudku, a teda senát krajského súdu už v čase jej podania vec neprerokovával a vo veci nerozhodoval.

5. Sťažovatelia sťažnostnú argumentáciu uzatvárajú tvrdením, že *„S poukazom na vyššie uvedené navrhovatelia považujú za zjavnú existenciu vzťahu senátu k prejednávanej veci, k ich účastníkom a právnej zástupkyňi odporcu v 2. rade, ktorý dosahuje taký charakter a intenzitu, že pochybnosti o nestrannosti súdu sú opodstatnené.“*. V petite sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 302/2011 porušil ich označené práva, ďalej žiadajú, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať vo veci ich návrhu zo 14. marca 2012 na vylúčenie senátu z prerokovania a rozhodovania veci a predložiť ho na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a aby im priznal náhradu trov konania.

## II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Obdobné právo zaručuje čl. 36 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd podľa ústavy) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). K organizácii súdnej moci ústavný súd okrem iného uviedol, že ide o dva samostatné navzájom jeden od druhého nezávislé procesne uzavreté systémy výkonu súdnictva pre každý z nich s osobitne vymedzeným poslaním a osobitnou rozhodovacou právomocou (II. ÚS 1/95). Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, nie však zákonnosti. Naopak, všeobecné súdy sú povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Ako už

opakovane ústavný súd uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07, I. ÚS 393/08), ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

10. Ústava nezakotvuje ústavný súd ako jediný a výlučný orgán ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. Princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vylučuje právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o namietanom porušení základných práv a slobôd vtedy, ak existuje iný súd v sústave všeobecného súdnictva, ktorý pri rešpektovaní procesných pravidiel toho-ktorého typu súdneho konania má právomoc rozhodnúť o ochrane týchto práv a slobôd. Ak ústavný súd v konkrétnom prípade zistí, že o namietanom porušení základných práv a slobôd (alebo ľudských práv a základných slobôd) má právomoc konať a rozhodnúť iný súd, sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci pri jej predbežnom prerokovaní odmietne.

11. Podstatná (a v podstate jediná) sťažnostná námietka sťažovateľov spočíva v tvrdenom rozhodovaní ich právnej veci senátom krajského súdu, ktorý mal byť z rozhodovania vylúčený pre pochybnosť o nezaujatosti jeho členov, a z toho vyplývajúcom rozhodovaní veci nie nestranným súdom.

12. Podľa § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Navyše, podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je dovolanie tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

13. Podstatná sťažnostná námietka je takto zreteľne subsumovateľná pod hypotézu ustanovenia § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovatelia teda boli pred podaním sťažnosti ústavnému súdu oprávnení podať dovolanie, v rámci ktorého by dovolací súd disponujúci kasačnou právomocou (§ 243b ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku) posúdil opodstatnenosť ich tvrdení o tom, že o ich veci na krajskom súde rozhodovali vylúčení sudcovia, a tým by zároveň poskytol ochranu ich označeným právam, ktoré mali byť krajským súdom porušené. Právomoc dovolacieho súdu takto vylučuje právomoc ústavného súdu, čo bolo dôvodom, pre ktorý ústavný súd sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol. Právomoc ústavného súdu by v tomto prípade mohla byť založená až po prípadnom negatívnom rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorým by tento neposkytol ochranu ich označeným právam.

14. Navyše, ako vyplýva z už uvedeného, krajský súd vo veci samej rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, čím zároveň založil prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, čo rovnako vylučuje právomoc ústavného súdu.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celosti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov (príkaz krajskému súdu konať vo veci ich návrhu zo 14. marca 2012 na vylúčenie senátu z prerokovania a rozhodovania veci a predložiť ho na rozhodnutie dovolaciemu súdu, náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2012